GEMEENTE VALKENSWAARD

Notitie vraagfinanciering schoolbegeleiding 2007-2009

Samenvatting

Op 1 augustus 2006 is de Wet vraagfinanciering schoolbegeleiding in werking getreden (Staatsblad nummer 297). De wet voorziet er in dat de rijksmiddelen voor schoolbegeleiding uitgekeerd gaan worden aan de schoolbesturen. Schoolbesturen mogen deze gelden vrij besteden.
De instandhoudingverplichting voor schoolbegeleiding komt hiermee voor gemeenten te vervallen. Om een goede vorm van schoolbegeleiding te behouden is een Regionaal Arrangement ontwikkeld. Dit is een afspraak tussen gemeenten en schoolbesturen om tot en met 2009 schoolbegeleiding in stand te houden. De schoolbesturen oormerken de rijksgelden voor schoolbegeleiding en gemeenten subsidiëren een evenredig deel. In het arrangement wordt afgesproken hoe de gelden besteed worden. De schoolbesturen hebben zich reeds gecommitteerd aan het Regionale Arrangement en de portefeuillehouders hebben de intentie uitgesproken om het arrangement aan de gemeenteraad voor te leggen.

1. Inleiding

Schoolbegeleidingsdiensten zorgen voor externe ondersteuning van leerkrachten, scholen, schoolbesturen en gemeenten.
In eerste instantie zou de Wet regeling schoolbegeleiding (WRS) per 1 augustus 2004 gewijzigd worden en omgezet worden in de Wet vraagfinanciering schoolbegeleiding. Na een tussentijdse verlenging is uiteindelijk op 31 mei 2006 het wetsvoorstel Invoering Vraagfinanciering aangenomen door de Eerste kamer en werd de wetswijziging op 13 juli 2006 in het Staatsblad gepubliceerd. De wet is per 1 augustus 2006 in werking getreden.
Tot 1 augustus 2006 gold de regeling dat de gemeentelijke overheid de middelen (geoormerkt) voor schoolbegeleiding van de rijksoverheid ontving. De gemeente had een instandhoudingsverplichting. In de praktijk betekende dit dat de gemeente de rijksbijdrage van 50% tot 100% verdubbelde en deze in totaliteit doorsluisde naar De Kempen Schoolbegeleidingsdienst.
Onze gemeente droeg, en draagt overigens nog steeds, samen met 7 andere Regiogemeenten bij aan de instandhouding van De Kempen Schoolbegeleidingsdienst te Eersel.

2. De Wet vraagfinanciering

De Wet vraagfinanciering past in de ontwikkeling naar meer autonomie voor scholen en schoolbesturen en een toenemende bestedingsvrijheid van de beschikbare middelen. De scholen kunnen zelf beslissen of zij schoolbegeleiding inkopen, welke schoolbegeleiding zij inkopen en waar schoolbegeleiding wordt ingekocht (vraagfinanciering). Ook geeft de wet meer duidelijkheid over de aansturing van de schoolbegeleidingsdienst en voorziet het minder bureaucratie daaromheen.
Per 1 augustus 2006 worden de middelen van schoolbegeleiding opgenomen in de lumpsumbekostiging (de scholen krijgen een hoeveelheid middelen die ze naar eigen inzichten kunnen inzetten), met dien verstande dat tot 1 januari 2008 een (gedeeltelijke = 50%) bestedingsverplichting geldt met betrekking tot de schoolbegeleidingsmiddelen bij De Kempen Schoolbegeleidingsdienst. Na 1 januari 2008 kan de school het volledige bedrag vrij besteden.

3. Wettelijke termijn van afbouw

Omdat de rijksfinanciering voor de schoolbegeleidingsdiensten via de gemeente stopt per 1 augustus 2006, vervalt na deze datum voor gemeenten de wettelijke instandhoudingplicht voor schoolbegeleidingsdiensten. Gemeenten zullen een bestuurlijke

afweging moeten maken of ze de subsidie voor schoolbegeleiding willen voortzetten. Een jarenlange subsidierelatie moet conform de Algemene wet bestuursrecht (Awb) echter wel afgebouwd worden en kan niet van de ene op de andere dag worden verbroken. Indien de gemeenten besluiten middelen in te blijven zetten voor schoolbegeleiding dan kunnen zij dit op twee manieren doen:

a. een subsidievorm (bv meerjarige budgetsubsidie, hierover wordt geen BTW berekend)
b. schoolbegeleiding op de markt inkopen (d.m.v. openbare aanbesteding)

In het Regionaal Arrangement (zie punt 4 hierna) wordt, naar optie a, een voorstel gedaan om de gemeentelijke bijdrage schoolbegeleiding voort te zetten van 1 januari 2007 tot 1 januari 2010. Hiermee wordt tevens voldaan aan de afbouwverplichting, welke volgens de Awb redelijk van omvang dient te zijn. Aangezien de rijksgelden voor schoolbegeleiding aan de schoolbesturen in ongeveer 3 jaar tijd van volledig geoormerkt naar vrij besteedbaar worden afgebouwd, lijkt een afbouwtermijn van 3 jaar redelijk.

4. Regionaal Arrangement

Naast de wettelijke afbouwperiode van drie jaar, is het ook vanuit een andere optiek aangewezen de subsidiëring van de schoolbegeleiding niet van de ene op de andere dag stop te zetten. Scholen en schoolbesturen, gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben ieder een eigen maar ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van kinderen. De ontwikkelingen in het onderwijs van de laatste jaren laten zien dat scholen steeds meer van het klassikale naar het “individuele” onderwijs overgaan. Deze overgang is ingezet na grootschalige veranderingen als Weer Samen Naar School en de Leerling Gebonden Financiering. Het doel van deze veranderingen is dat zoveel mogelijk kinderen in hun eigen woonomgeving passend onderwijs kunnen volgen. Een gevolg is wel dat de verschillen tussen leerlingen in de klassen groter worden. Individuele begeleiding wordt daarom steeds belangrijker. Op het punt van de individuele begeleiding speelt juist de schoolbegeleiding een belangrijke rol. Daarmee kan expertise opgebouwd worden, ervaring uitgewisseld worden en begeleiding van individuele leerkrachten, scholen en schoolbesturen plaatsvinden. Het is wenselijk om in het kader van deze ontwikkelingen, de ondersteuning van de schoolbegeleiding voorlopig voor een termijn van drie jaren te continueren.

Om vorm en inhoud aan de geschetste ontwikkelingen en genoemde gezamenlijke verantwoordelijkheid te geven, is het Regionaal Arrangement ontwikkeld.
De belangrijkste elementen uit dat Regionaal Arrangement betreffen:

A) De voorwaarden van het Regionale Arrangement zijn

1. de regiogemeenten leggen zich tot en met 2009 vast om schoolbegeleiding te blijven bekostigen. Dit doen zij door middel van een budgetafspraak met de betrokken schoolbesturen en de Kempen Schoolbegeleidingsdienst. Het gemeentelijk deel is evenredig aan het rijksdeel (zonder de BTW-compensatie). Schoolbesturen en De Kempen Schoolbegeleidingsdienst verantwoorden achteraf de inzet van de middelen.
   Over diensten die worden ingekocht vanuit het budget dat direct naar de schoolbesturen gaat, moet BTW betaald worden. Gelden die worden verstrekt ten behoeve van activiteiten op het gebied van onderwijsbegeleiding, die worden verleend in het kader van het algemeen (onderwijs)belang en die passen binnen het kader van het Lokaal Onderwijsbeleid, zijn BTW vrij.
   Het budget van de schoolbesturen wordt door het rijk opgehoogd met 19% vanwege een BTW-plicht.
2. de schoolbesturen verplichten zich om de rijksmiddelen ***volledig*** te oormerken voor onderwijsontwikkeling en achteraf te verantwoorden.

B) Voor de <u>inzet van de middelen</u> is het Regionale Arrangement opgesplitst in twee delen:

1. *versterking van de ontwikkeling van kinderen*: hiervoor gaat *50*% van de totale gemeentelijke middelen naar de schoolbesturen. De inzet van deze middelen is afhankelijk van de concrete behoeften van de scholen. Dit wordt door de schoolbesturen bepaald;
2. *de regionale voorziening*: hiervoor gaat *50* % van de totale *gemeentelijke* middelen naar De Kempen Schoolbegeleidingsdienst.
   Deze middelen worden weer onderverdeeld in de onderstaand beschreven aspecten (percentages zijn indicatief):
   a expertiseontwikkeling (*20*%) door o.a.:
   - opbouw en onderhoud expertise
   - opzetten en onderhouden van netwerken
   - beantwoording van ad hoc vragen van regionale klanten
   - onderwijs media centrum

   b experimentenpool/regionaal educatief platform (*5*%) door o.a.:
   - opzetten en ontwikkelen onderwijsontwikkelingsprojecten
   - opzetten en uitvoeren van onderwijsontwikkelingsprojecten

   c binding en samenhang (*10*%) door o.a.:
   - begeleiding van gemeente in het lokale onderwijsbeleid.

   d Ontwikkeling leerlingzorgbeleid (*8*%)
   - Ondersteuning stuurgroep samenwerkingsverbanden Weer Samen Naar School (WSNS)
   - Ondersteuning zorgplatforms
   - Secretariële ondersteuning
   - Regionale afstemming en voorlichting.

   e Versterking samenwerking op thema's (*7*%) ,zoals o.a.:
   - Kunstzinnige vorming
   - Brede school
   - Teamteaching.

5. Verantwoording

In bovenstaand beschreven model ontvangen zowel schoolbesturen als De Kempen Schoolbegeleidingsdienst financiële middelen van de aan het Regionaal Arrangement deelnemende gemeenten. Een gedegen verantwoording van de inzet van deze middelen kent meerdere belangen:

a. Er is sprake van meerdere geldstromen. Om deze stromen inzichtelijk te houden, is het belangrijk dat alle ontvangende partijen een financiële en tekstuele verantwoording afleggen.
b. Er is sprake van een (tijdelijke) afbouwregeling. De verantwoording van de inzet van de gemeentelijke middelen kan bepalend zijn voor de verdere voortzetting van het gemeentelijk beleid.

Om beide bovenstaande belangen te dienen, wordt aan de partijen die een gemeentelijke bijdrage ontvangen de voorwaarde gesteld om door middel van een jaarverslag en jaarrekening (met een goedgekeurde accountantsverklaring) financiële verantwoording af te leggen. De verantwoording wordt aan de betreffende gemeenten verstrekt voor 1 mei van het jaar volgend op de subsidieverstrekking.
De beoordeling van de te overleggen verantwoording geschiedt door het "Overlegorgaan Schoolbegeleiding De Kempen", een in het verleden getroffen gemeenschappelijke regeling, waarvan het secretariaat berust bij het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (het SRE).

In de verantwoording van de Kempen Schoolbegeleidingsdienst dienen in ieder geval gegevens te worden verstrekt over:

- ureninzet en aantallen activiteiten schoolontwikkeling, waarbij aangegeven wordt de waardering van de begeleiding en de bereikte doelen;
- omvang leerlingenzorg, waarbij zichtbaar moet zijn de waardering van de hulpverlening door scholen en ouders;
- gebruik onderwijs media centrum;
- inzet in projecten (waaronder weer samen naar school, kunstzinnige vorming);
- georganiseerde workshops, met de waardering ervan;
- de inzet van de dienst binnen het lokaal onderwijsbeleid;
- inzet overige dienstverlening.

Uit de verantwoording van de schoolbesturen dient te blijken op welke wijze de middelen zijn besteed aan onderwijsontwikkeling.

6. Evaluatie

In de loop van 2009 zal een evaluatie plaatsvinden, op grond waarvan de gemeenten kunnen beoordelen of voortzetting van het arrangement al dan niet wenselijk is. Het moge duidelijk zijn dat er op dat moment wel sprake is van een ander uitgangspunt. De gemeenten zijn immers niet meer gehouden aan een afbouwverplichting, waardoor er geen wettelijke noodzaak bestaat om de subsidiëring verder te continueren.

7. Juridische aspecten

Op 1 augustus 2006 is de Wet Vraagfinanciering schoolbegeleiding in werking getreden.
Ten aanzien van het regionaal arrangement verbindt de gemeente zich onder de aangegeven voorwaarden tot en met 2009 aan het regionaal arrangement. De notitie vraagfinanciering schoolbegeleiding is op 11 oktober 2006 besproken met de schoolbesturen.

8. Uitvoeringstermijn

De nieuwe wet is van kracht geworden sinds 1 augustus 2006. Het Regionaal Arrangement treedt in werking met ingang van 1 januari 2007. De periode 1 augustus 2006 tot 1 januari 2007 is overbrugd binnen de huidige subsidieverlening voor schoolbegeleiding.

9. Extern draagvlak

Gemeentebesturen van de regiogemeenten, schoolbesturen en de Kempen Schoolbegeleidingsdienst hebben overleg gevoerd. Doel van dit overleg was, naast het scheppen van meer duidelijkheid, het behoud van een goede externe begeleiding bij de ontwikkeling van leerlingen en het waarborgen van kwaliteit van de diensten die men tot nu toe naar tevredenheid van de SBD heeft afgenomen. In dit overleg is de ontwikkeling van het Regionale Arrangement tot stand gekomen, waarin schoolbesturen en gemeenten afspraken maken om de externe begeleiding op het huidige niveau te handhaven. De schoolbesturen hebben zich reeds gecommitteerd aan het Regionaal Arrangement en de portefeuillehouders hebben de intentie uitgesproken het Regionaal Arrangement aan de gemeenteraad voor te leggen.
De Kempen Schoolbegeleidingsdienst heeft schriftelijk aangegeven er mee in te stemmen dat de deelnemende gemeenten na afloop van het Regionaal Arrangement aan de afbouwverplichting conform de Awb hebben voldaan.

10. Positie overlegorgaan schoolbegeleiding

Op dit moment is er een overlegorgaan schoolbegeleiding bestaande uit de portefeuillehouders van de gemeenten, met als voornaamste taak het adviseren van de gemeentebesturen over de financiering van schoolbegeleiding. Onder de nieuwe wetgeving kan deze taak worden voortgezet, wat in de praktijk zal betekenen dat de portefeuillehouders 1 x per jaar de gang van zaken doorspreken naar aanleiding van de te ontvangen verantwoording. Tevens zal dit overleg een belangrijke rol spelen in de evaluatie in 2009.

Voor de continuering van het overleg is een gemeenschappelijke regeling opgesteld, die als bijlage aan de notitie is toegevoegd.

11. Relatie met lokale educatieve agenda

Op dit moment is de gemeente in gesprek met de schoolbesturen over een lokale educatieve agenda, waarin alle belangrijke thema's met betrekking tot het lokaal onderwijsbeleid worden opgenomen en waarin de rollen, taken en verantwoordelijkheden uitgewerkt worden. De gemeente is verplicht om minimaal eenmaal per jaar een overleg te voeren met de schoolbesturen over de onderwerpen van de lokale educatieve agenda. Dit overleg komt in plaats van het Op Overeenstemming Gericht Overleg dat de gemeente nu periodiek met de schoolbesturen voert.
Het Regionale Arrangement zal onderwerp van gesprek zijn tijdens genoemd overleg.

12. Financiën

Volgens de voorwaarden van het Regionale Arrangement (zie onder punt 4 A lid 1 van deze notitie) leggen de regiogemeenten zich tot en met 2009 vast om schoolbegeleiding te blijven bekostigen, waarbij het gemeentelijk deel evenredig is aan het rijksdeel (zonder BTW-compensatie). Voor het jaar 2007 betreft dit een bedrag van € 33,16 per leerling en is het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober 2006 bepalend voor de totale gemeentelijke financiële bijdrage.
In 2008 wordt uitgegaan van het leerlingenaantal op 1 oktober 2007 en voor 2009 van het leerlingenaantal op 1 oktober 2008.

In onderstaande tabel een weergave van de gemeentelijke bijdragen voor 2007.

Gemeente	leerlingen per 1-10-2006	bedrag 2007
Bergeijk	1889	62.639,24
Bladel	2214	73.416,24
Cranendonck	1788	59.290,08
Eersel	1906	63.202,96
Reusel-De Mierden	1080	32.812,80
Valkenswaard	2871	95.202,36
Veldhoven	4227	140.167,32
Waalre	1644	55.178,24

Voorstel aan de gemeenteraden van de regio-gemeenten

1. De notitie vraagfinanciering schoolbegeleiding 2007-2009, met daarin opgenomen het Regionaal Arrangement, aan te merken als kader voor het te voeren gemeentelijk beleid schoolbegeleiding.
2. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een gelijk deel van de rijksbijdrage (exclusief BTW) voor schoolbegeleiding tot en met 2009 conform het in deze notitie beschreven Regionaal Arrangement.
3. Deze middelen in de vorm van een budgetsubsidie aan de schoolbesturen van het primair onderwijs en De Kempen Schoolbegeleidingsdienst beschikbaar te stellen onder de in dit voorstel vermelde voorwaarden.